

Dyrbar gåva till kyrkan

Guldsmed skänker egentillverkat sockenbudstyg

NORDMALING (VK)

Guldsmeden S-O Haeggman överräckte i tisdags ett egenhändigt tillverkat sockenbudstyg i silver till Kyrkorådet i Nordmaling.

Sockenbudstyg är en uppsättning nattvardskärl i ett bärbart etui som präster använder vid sjukbesök.

På eget initiativ har guldsmeden S-O Haeggman tillverkat ett nytt set i silver prytt med blå slaggsten från Olofsfors järnbruk. Smycken med slaggsten är något av hans egen specialitet.

S-O Haeggman är guldsmed i tredje generationen. Det var hans farfar O-E Haeggman som 1884 började som guldsmed i Nordmaling. Han var även kyrkvård i Nordmalings församling.

– Jag känner för kyrkan och ville göra något för den. Kyrkans roll är väldigt viktig i ett samhällsklimat som hårdnar allt mer, säger S-O Haeggman.

Sedan något år är han pensionär men har ännu inte tänkt trappa ned på tempot. Nästa generation guldsmed är också säkrad i sonen Michael som har lärt sig yrket, liksom

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Guldsmeden S-O Haeggman överräckte i går ett nytillverkat sockenbudstyg till kyrkorådets ordförande Stig Johansson och komminister Karin Nylander.

sin far, sedan barnsben.

– Men det krävs talang också. Det går inte bara att arva yrket, säger han.

Sockenbudstyget består av en kalk, en oblatask, en vin-

flaska och paten.

Paten är en tallrik ämnad för nattvardsbrödet. Den är gjord så att den kan tjäna som lock på kalken.

Med glädje mottog kyrkorå-

dets ordförande Stig Johansson och komminister Karin Nylander den fina gåvan och överräckte samtidigt en blom-bukett som tack.

INGELA HJULFORS BERG

Bidrag till rustning av bruk

OLOFSFORS: Olofsfors bruksmuseum har av länsstyrelsen beviljats 50 000 kronor i statsbidrag för byggnadsvård av arbetarstugan, bagarstugan, handelsboden och spannmålsmagasinet vid Olofsfors bruk, Nordmaling.

Åtgärderna omfattar fönsterrenoveringar, fasadreparationer, målning och justering av dörrar och luckor.

Bidrag till maskinhuset

NORRBYN: Stiftelsen Mo ångsåg har av länsstyrelsen beviljats 200 000 kronor i statsbidrag för byggnadsvård av maskinhuset på fastigheten Norrbyn 4:136, Hörnefors socken och Umeå kommun.

Kostnaderna för renoveringen var beräknade till 495 000 kronor men länsstyrelsen bedömde att högst 200 000 kronor kunde tilldelas denna fastighet.

Böter utan muddring

NORDMALING: En sommarstugeägare vid Rödviiken har av länsstyrelsen uppmanats att innan 19 april ha transporterat bort muddermassor från isen till land. Annars riskerar denne 10 000 kronor i böter.

Länsstyrelsen och miljökontoret i Nordmaling konstaterar att sju grävningar har genomförts i området, varav sex utan tillstånd. De ansvariga har meddelat att muddermassorna skulle transporteras bort omgående.

Massorna kan annars bilda barriärer för vattenströmning och därigenom allvarigt påverka vattenomsättningen i området och ge upphov till oönskad algblooming.

Rundviksgäng underhåll

NORDMALING: Vid senaste mötet med Nordmalings PRO svarade Rundviksgänget för sång och musik. Åke Eriksson visade en film från sommarens linbaneres och han framträdde också i en munter monolog om ett klädköp och efterkommande kyrkobesök.

På dagordningen fanns också reseförslag, inbjudningar, kaffe och lotterier. Ett 90-tal medlemmar deltog.

Ger bort halva sitt bibliotek

NORDMALING (VK)

1/4-96
Från Nordmalings prästgård till en trea i stan flyttar kyrkoherde Gunnar Ågerstrand inom kort. Vid kyrkkaffet i söndags skänkte han bort halva sitt bibliotek.

Hundratals böcker har Gunnar Ågerstrand hunnit samla på sig under 35 år. I går skänkte han bort hälften vid kyrkkaffet på församlingsgården.

Mycket teologisk litteratur men även en och annan skönlitterär roman återfanns på bokbordet. Nöjda församlingsbor gick hem med många bokfynd under armen. De som ville skänkte även en slant till Lutherhjälps fasteaktion, som avslutades i går över hela landet.

Positivt att flytta

Det blir trångt om utrymme nu när kyrkoherde Gunnar Ågerstrand ska flytta från en sju rum stor villa till en trea i Umeå. Men det bekymrar honom inte nämnvärt.

– Det känns ganska positivt att flytta. Jag kommer att pendla till Nordmaling, eftersom jag kommer att ha kvar en halvtidstjänst i församlingen. Prostämberet har jag kvar till april nästa år då jag officiellt går i pension, säger Ågerstrand, som lämnar församlingen efter 15 år.

Motorcykelpassion

Det är främst Umeås kulturutbud som lockar honom att byta bostadsort.

Kyrkoherdens passion för motorcyklar har tyvärr tvingat honom att lämna sitt ämbete i förtid. För några år sedan ådrog han sig en svår benskada. Han krockade med en släpvagn under en motorcykelsemester i England. Benskadan har gjort att han inte längre orkar jobba heltid som kyrkoherde. Men

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Kyrkoherde Gunnar Ågerstrand flyttar. I går skänkte han bort halva sitt prästbibliotek på Nordmalings församlingsgård.

han tänker inte sluta köra motorcykel.

Hans efterträdare blir Michael Hakalax. Han har tidigare

tjänstgjort som komminister i Nordmalings församling. Sedan två år tillbaka tjänstgör han som kyrkoherde i Garda pasto-

rat, Visby stift på Gotland.

Han kommer att tillträda tjänsten till sommaren.

INGELA HJULFORS BERG

Grafikern Brita Weglin visar kursledaren Kjersti Dahlstedt sina etnoliktande figurer. Översköterskan och småsyrarna väntar på att lamineras.

De provar nya vägar i sin konstutövning

OLOFSFORS (VK)

Laminat kan användas till så mycket mer än golv- och bänkskivor.

Det visar åtta konstnärinnor prov på. Sedan fem veckor jobbar de nära KLB-fabriken i Nordmaling för att hitta nya konstnärliga uttryck.

Med mycket vanda och nyfikenhet har de åtta konstnärinnorna närmast sig det stumma laminatmaterialet. Bubbler och fel-

limningar är ett gissel. Men hundratals provpressningar har gett dem kunskapen om vilka material och tekniker som bäst lämpar sig för pressning.

Fenolpapper pressas lager på lager. Det översta lagret täcks sedan av ett skikt melaminplast. Det färdiga resultatet ger en mycket tålig och hårdig yta. Lämplig till utsmyckning av offentliga miljöer som skolor och sjukhus.

Alla experimenterar

Konstnärinnorna har förvand-

lat ladugården på Olofsfors bruk till en kreativ verkstad. Utbyte av idéer och erfarenheter sker oavbrutet.

Alla experimenterar och försöker hitta sina uttryckssätt. De första två veckorna har de ägnat sig åt att göra provpressningar. En vecka har de skissat på idéer som ska kunna användas som utsmyckning på dörrar och i sjukhushissar.

Det är något helt nytt att jobba med en laminerad yta. Jag experimenterar hela tiden. Det är inte lätt. Reliefer dödas i pressningen. Laminat har en mycket stum yta men den är väldigt dekorativ och har ett fint lyster, säger Brita Weglin, grafiker från Luleå.

Använder människohår

Hon har just funnit ett nytt användningsområde för sina överblivna gummiavdrag från tryckningen av grafiska blad.

Lenka Jonesson-Deker, grafiker från Stockholm, använder människohår i sina verk.

Jag har tidigare jobbat på temat spåret. Spår efter en människa. Det är känsloladdat. En del tycker det är äckligt. Alla har olika förhållanden till hår.

Hela tiden antecknar Lenka vilket lim och material hon använt i de olika kompositionerna för att lätt kunna återvända.

Melaminpapperet är som ett äggskal. Det spricker lätt. Det är viktigt hur man handskas med det. Inget som är fett, som vaxkritor, går att pressa i laminat. Då blir det bubbler, säger hon.

Helena Wikström från Umeå

Kristina Anshelm från Stockholm gillar fågelmotiv. Vanligtvis jobbar hon med träsnitt, textiltryck och screentryck. Fem av hennes träsnitt ska inom kort ställas ut på Nordmalings bibliotek.

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Lövmotiv i sönderrivet, målat laminatpapper och att blanda olika tekniker. Det gillar Helena Wikström som annars främst ägnar sig åt klassiskt måleri.

är den enda som jobbar med renodlat måleri. Enligt de andra i gruppen är hon den som har lyckats bäst med sina verk.

Jobbar med lövformer

Det är nog för att jag målar direkt på laminatpapper. Sedan river jag dem i bitar för att få lite struktur. Jag är inte begränsad av en fyrkant som när jag målar. Det gäller att tänka ett steg till. Det går att kombinera alla tekniker i samma bild, färg, kol, tusch, och det funkade, säger Helena som har valt att jobba med olika lövformer.

Det är tredje gången som laminatkursen arrangeras på

Olofsfors sedan 1992. Den riktar sig främst till yrkesverksamma konstnärer från hela landet som är inskrivna på Arbetsförmedlingen Kultur.

Syftet med kursen är att få i gång ett utbyte mellan konstnärer och industri. Det är trevligt att jobba nära KLB-fabriken. De delar gärna med sig av sin kunskap. Stämningen är god. De verkar uppriktligt intresserade av vad vi gör, berättar kursledaren Kjersti Dahlstedt.

Stor efterfrågan

Många alster från tidigare laminatkurser finns utspridda runt om i landet bordsskivor på

McDonalds i Stockholm, utsmyckningar på vårdcentraler i Västerbotten och Norrbotten samt på Artediskolan i Nordmaling.

Efterfrågan på konstnärsdesignad laminat växer hela tiden av folk inom byggbranschen eftersom det är så slitstarkt, säger Kjersti.

INGELA HJULFORS BERG

Bland glasyrer och fajans

OLOFSFORS (VK)

I över tusen år har kineserna behärskat den gåtfulla porslins tekniken och försett hela världen med magnifika pjäser. För keramikern Gunnar Hartman är keramik så mycket mer än husgeråd – vant guidar han bland glasyrer och fajans.

En kung i Sachsen samlade porslin, men samlingsvurmen blev en riktig sjuk.

Han bytte bort till kungen i Berlin sitt garde – tänk – mot en kinesisk kruka!

Diktaren Carl Snoilsky skrev dessa rader 1871 och historien lär vara sann. Kungar och furstar gick över lik för att komma över en kinesisk pjäs. Porslinet var begärligt för dess skira genomskinliga skönhets skulld.

Europeerna var omåttligt avundsjuka på kineserna som behärskade den mystiska porslins tekniken. De trodde att materialet kom från en snäcka, vilket namnet också antyder. Ordet porslin är hämtat från italienskans porcellana, porslinsnäcka. I århundraden försökte de europeiska keramikerna knäcka kinesernas hemlighet. Uppfinningsrikedomen var god och kunskap om keramik saknades inte. Men inget kunde mäta sig med det "vita guld".

Det skulle dröja ända till år 1710 innan tyskarna lyckades framställa porslin i Meissen, Tyskland. Hemligheten bakom porslinets särart ligger i bränningsteknik och den berömda kaolinlera som hämtas vid slutningarna av de kinesiska bergen.

Keramikhistoria

Gunnar Hartman, erkänd keramik sedan början av 1970-talet, bor och verkar i Olofsfors, Nordmaling. Han ger kurser i keramikhistoria på Folkuniversitetets Antikskola i Stockholm.

Trots att mycket gammalt porslin och keramik är sönderslaget, finns alltid bitarna kvar. Det är det som är så fascinerande med materialet. Att hålla i en gammal skål eller en mugg som någon har använt för flera hundra år sedan är en hisnande känsla. Det är väldigt spännande att kunna komma historien så nära, säger han.

Intresset för keramik har bland annat fört honom till Jingdezhen, Kinas största kera-

mikområde sedan 1 000 år. Tidigare var staden helt stängd för utlänningar. Här arbetar över 100 000 kineser i ett 100-tal fabriker.

Hela staden är uppbyggd på keramikskärvor. Husen är till och med byggda av skärvor. Det gör att det är lätt att hitta fynd i jorden, säger Gunnar och håller upp elva mingskålar från 1500-talet som har smält ihop. Skålarna grävde han fram under en rasad ugn.

Stor export

Kineserna exporterade massor av porslin under 1 000 år. Hur mycket är svårt att avgöra. Säkert är i alla fall att det multinationella företaget Coca-Cola skulle blekna i jämförelse.

År 1644 lossades 355 000 porslinspjäser i Amsterdam. Under åren 1768-86 importerade bara svenska Ostindiska kompaniet i Göteborg åtta miljoner tekoppar, en miljon kaffekoppar och 60 000 chokladkoppar. En entusiast i Sverige skulle därför kunna komma över en mingskål ganska billigt, 300-400 kronor.

Keramikens verkliga guldålder anses samtiden vara, år 960-1279. Då tillverkades fantastiska kinesiska keramikföremål och glasyrer.

Om diamanter är den finaste stenen och guld den ädlaste metallen så är celadonglasyren den finaste som finns i Kina. Färgen påminner om jade. Jade anses ge evigt liv. Det fanns en jätteproduktion av celadon i Kina men det dröjde mycket länge innan den nådde Europa. Jade är fortfarande av stor betydelse i Kina och mycket dyrare där än här, säger Gunnar.

Tragisk historia

Oxblodsglasyren är en annan uppskattad rödfärgad glasyr. Upprinnelsen till glasyren bär på en tragisk historia. En keramik upptäckte den vackra oxblodsglasyren och visade den för kejsaren som blev förtjust och frågade efter fler pjäser. Keramikern brände och brände. Men all glasyr förblev grön. I sin förtvivlan kastade sig då mannen in i ugnen och ut kom röda föremål.

Tekniken kräver en syrefattig bränning som uppstod när mannen tog sitt liv. Annars blir allting grönt.

Temmukoglasen är också från den här perioden. Den är brunsvart till färgen och användes främst till bruksföremål.

Under mingperioden år 1368-1644 utvecklades porslins tekniken ytterligare med den tidstypiska blåvita underglasyrdkoren.

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Keramikern Gunnar Hartman i Olofsfors håller upp sitt fynd från Kina. Elva mingskålar från 1500-talet sammansmälta i en enda klump.

Den blå färgen utvinns ur metallen kobolt. Den är otroligt tacksam att arbeta med. Temperaturbeständig och dryg. Ett kilo kobolt räcker ett helt liv, förklarar Gunnar.

Motiven på vaserna berättar ofta en historia. Vanliga motiv är lekande barn, buddistiska symboler, kvinnor och tärpillar.

Kineserna hade en utpräglad känsla för keramik redan tusen år innan europeerna. Därför kommer de flesta tekniker, färger och former från Kina. Ett av världens äldsta yrken är, jämte den prostituerades, keramikerns. I Sverige är hantverket en tämligen sen företeelse. Först på senmedeltiden började vi dreja skålar i en liten omfattning. Mycket lite finns bevarat, säger Gunnar.

Keramikkonsten har under århundradena varit omgärdad av mycket hokuspokus och hemlighetsmakeri. Den första läroboken i keramik skrevs först 1940 av engelsmannen Bernard Leach, A potters book. Den anses än i dag vara en "bibel" i ämnet.

Tekniken är fortfarande densamma som för tusen år sedan. Jag drejar, gluter och bränner mina krukor på samma sätt som mina föregångare. Det är en teknik och ett material som alltid kommer att bestå, säger Gunnar.

Olycksbringande

Världens finaste keramikskål lär finnas i Japan. Den är tillverkad i Korea. En liten tillsyns oansenlig teskål som kallas för Kizaeon Ido. Skålen är olycksbringande och familjen som ägde den fick böldpest och dog. Skålen skänktes till ett japanskt tempel där den förvaras i en speciell låda under flera lager tyg. Denna märkliga skål lär innehålla teets essens.

...Se'n bytet gjordes, har ett sekel sunnit:

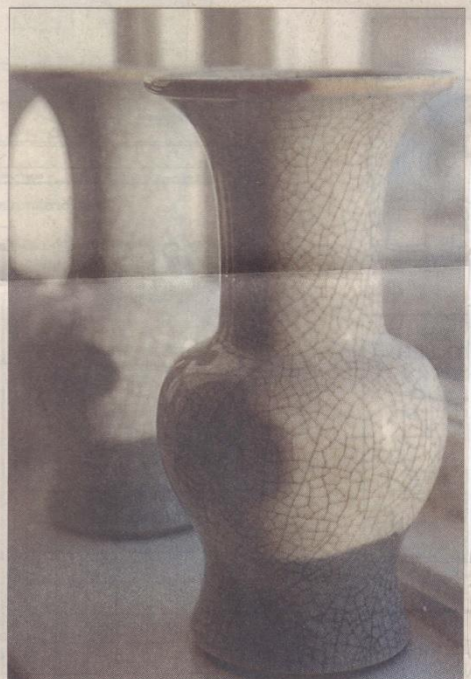
femhundra tappra hjärtan brista hunnit,
den gamla krukans – hon står ännu bi.

Carl Snoilsky, Sonetter (1871)

Motiven på de kinesiska skålarna berättar ofta en historia. Här tvättar en kvinna sig innan mötet med sin älskade.

INGELA HJULFORS BERG

Sprucken is kallas denna krackelerade glasyr. Krukans form ska påminna om det kvinnliga skötet. Glasyren och krukans form antyder hur människan ska uppnå en lycklig ålderdom genom att föda många barn. Kina 1700-tal.

FAKTA KERAMIK

Lergods – Äldsta fyndet av lergods är 10 000 år gammalt. Fajans är bränt och tennglaserat lergods. Redan i forntiden användes fajans till husgeråd och prydnadskärl. Ogenomskinligt.

Flintgods – billigare än porslin. Starkare än lergods. Lera med malen flinta eller kvarts. Utvecklades i England i slutet av 1700-talet. Ogenomskinligt.

Stengods – kan vara grått, vitt eller brunt. Saltglaserat gods liknande Höganäs-kru-

kor tillverkades mycket under medeltiden i Tyskland. Ogenomskinligt.

Fältspatsporslin – Ett annat namn för vanligt porslin. Genomskinligt.

Mjukt porslin – Medeci porslin består av glas och lera med kinainspirerad dekor. Ytan är knottig och går att lysa igenom. Pjäserna var mycket svåra att forma och såckade ofta ihop under bränning. De 60-tal objekt som finns bevarade är stora rariteter och betingar i dag ett högt värde. Tillverkades på 1400-talet och var ett försök till att göra porslin.

VÄSTERBOTTENS-KURIREN lördag 13 april 1996

SVEN STRÖMLUND, NORDMALING

– Jag jobbar fyrskift på Volvo Umeverken både kvällar och helger. Jag är beroende av bilen. Jag klarar mig inte utan den. Ibland är vi några som kan samåka. Buss är inte att tänka på. Jag har pendlat i över 20 år och är van. Men det blir bara sämre och sämre avdrag.

MIKAEL SVEDIN, NORDMALING

– Jag jobbar fyrskift på Volvo Umeverken. Jag klarar mig, men visst blir det mindre pengar i fickan när de höjer bensinpriset. Det är inte bra. Det ska mycket till innan jag flyttar till Umeå. Det skulle väl gå för mig och min sambo, men jag vill inte. Det är värre för dem som har familj.

MATS DAHLBERG, NORDMALING

– Jag har en mycket bensintörstig bil. Det blir dyrt. Jag pendlar inte men jag kör mycket ändå, bland annat till Norge och sommarstugan i Sollefteå. Sedan ska barnen ha skjuts till sina träningar. Jag behöver bilen jämt. Det går ju inte att gå. Jag tycker att regeringen borde ta ut bensinskattehöjningar på storstäderna i stället för på oss norrlänningar.

EVA DANIELSSON, RUNDVIK

– Jag tycker det inte liknar någonting. Jag jobbade i stan tidigare. Men det lönade sig inte. I princip fick jag betala för att jobba. Det är ju inte bara bensinpriset som påverkar kostnaderna utan man måste även räkna in bilens driftskostnader. Jag hade inga avdrag, plus att restiden blev lång och att jag jobbade sena kvällar. Jag har haft tur som nu har jobb i Nordmaling.

Dyr bensin blir ännu dyrare

NORDMALING (VK)

I går höjdes bensinpriset med 15 öre och kostar nu över åtta kronor litern. Aldrig har bensinen varit så dyr och väntade skattehöjningar kommer att göra den ännu dyrare.

Inte sedan Gulfkriget 1990–1991 har bensinpriset varit så högt. Statoil höjde i går priset på blyfri 95-oktanig bensin med 15 öre till 8:01 kronor per liter. Övriga bensinbolag förväntas inom kort följa efter.

Höga råoljepriser och mycket

små lager av bensin i både Europa och USA är enligt Statoil orsaken till den kraftiga pris­höjningen.

Det blir dyrare

Ytterligare bensinskatte­höjningar är att vänta i regeringens vårproposition som presenteras på måndag. Troligtvis kommer bensinpriset att höjas med 10 öre till halvårskiftet och ytterligare 15 öre till nyår. Höjningen av konsumentpriset innebär med moms totalt 25 öre. Då är inte tidigare beslutade bensinskatte­höjningar på mellan 13 och 19 öre inräknade, vil-

ka också kommer att träda i kraft till nyår.

För de tusentals pendlare som dagligen kör bil till och från sitt arbete innebär alla höjningar ett stort hål i hushållskassan.

– Vi har inte haft några större reaktioner från kunderna. Alla som bor i Nordmaling är beroende av bilen och de är tvungna att tanka oavsett vilket priset än är. Tillgången på bensin har minskat och därför måste alla bensinbolag höja priset, säger Markus Nygren, bensinstationsbiträde Statoil, Nordmaling.

I går höjdes bensinpriset till över åtta kronor litern.

–Det är inte många kunder som har klagat, säger bensinstationsbiträdet Markus Nygren på Statoil i Nordmaling.

Fem fick frågan

NORDMALING(VK)

Nordmaling är en typisk pendlarkommun. Över tusen personer pendlar dagligen till och från kommunen för jobb.

De flesta pendlar till Umeå. En resa på tio mil tur och retur. Många åker buss, men de som jobbar skift är hänvisade till att köra bil.

Bensinpriset, även för 95-ok-

tanig kvalité, höjdes till över åtta kronor litern i fredags. VK ställde frågan till fem:

Hur påverkar det din bilkörning?

25/4-96

Snävare ramar trots förbättring

NORDMALING (VK)

Nordmalings kommunfullmäktige klubbade igenom 1995 års bokslut som slutade på minus 6,5 miljoner.

Trots ett bättre resultat väntar allt snävare budgetramar för nämnderna inför 1997 års budgetarbete.

Årsredovisningen för 1995 var en klar förbättring jämfört med 94-års bokslut som landade på minus 17 miljoner. Ekonomichefen Inger Sellgren fick många uppmuntrande ord av fullmäktige för sitt bokslutsarbete.

Budgetunderskottet för 1995 beror dels på att kommunen har ökat takten på avskrivningarna och ökat avsättningarna till kommunens pensions-skuld som nu upp går till 83 miljoner. Slutregleringen av konkurserna i Lekab och Draken bidrog även stort. Nordmalings borgensåtaganden

kostar per invånare 24 000 kronor. Enligt ekonomichefen är det inte mer än riksgenomsnittet.

Skattehöjningen på 75 öre per skattekrona gav kommunen ett tillskott på 4,9 miljoner. Pengarna har under året fördelats på barn- och utbildningsnämnden 1,3 miljoner, socialnämnden 2,8 miljoner och kvinnoprojekt, byautveckling och Komanco har sammanlagt fått 800 000 kronor. Fullmäktige antog utan om-svep bokslutet.

Stort underskott

Budgetutfallsprognosen för 1996 visar redan nu på ett stort underskott över sex miljoner. Därför har kommunstyrelsen bestämt att nämnderna inte kan förvänta sig någon större ökning av resurserna för 1997. Fem miljoner i projektmedel vill s-majoriteten avsätta till miljö, kvinnor och ungdomar, näringsliv, sysselsättningsåtgärder, lokalt utvecklingsarbete och Komancoprojekt.

–Nu blir det om nedläggningar. Barn- och utbildningsnämnden har inte mer att skrapa på. Det blir tuffa neddragningar. Vi tycker att projektpengarna hellre ska fördelas på BoU-nämnden och socialnämnden, sa Matz Johansson, c, och fick medhåll av Christer Bäckman, fp, och Sven Lundberg, m.

–Alla gnetar i sina verksamheter och helt plötsligt finns det projektpengar över. Vi tycker att de ska användas till driften, sa Sven Lundberg.

–Detta är majoritetens förslag och alla projekt ska vägas innan pengar delas ut. Vi vill visa god vilja från vår sida. Det måste finnas pengar till annat än driften, sa kommunalrådet Ulla-Maj Andersson.

Kommunstyrelsens förslag antogs med vöteringsifforna 16–15.

Nästa års budget klubbas slutgiltigt i novemberfullmäktige.

INGELA HJULFORS BERG

Populär engelskaklass kanske ställs in

NORDMALING (VK)
Intresset för Artediskolans engelskaklass från årskurs 7 är enormt. För att kunna erbjuda fler undervisningsplatser måste sex lärare fortbildas i England. Men socialdemokraterna i barn- och utbildningsnämnden är inte lika entusiastiska. All höstintagning kan komma att ställas in.

Artediskolan är en av få högsta-dieskolor i landet som sedan i fjol kan erbjuda elever i årskurs 7 halva undervisningstiden på engelska.

Lärarna är i grunden engelsklärare och undervisar i SO, NO, bild och musik på engelska. För att lära sig att undervisa i dessa ämnen på engelska deltog i fjol sex lärare i en sommarkurs i Cambridge, England.

Intresset för Artediskolans språkklass har sedan dess ökat enormt. Till höstens intagning har 36 elever sökt. Totalt två sjundeklasser och en åttondeklass.

Men för att kunna ta emot eleverna måste ytterligare sex lärare få åtta dagars fortbildning i Cambridge. I konkurrens med flera andra skolor har skolverket beviljat Artediskolan ett stipendium på 54 000 kronor som täcker halva kurskostnaden. 25 procent täcks av skolans ordinarie fortbildningskonto och resterande belopp ska lärarna själva skjuta till, cirka 27 000 kronor. Kursen är förlagd till första veckorna efter skolavslutningen, så inga kostnader för vikarier tillkommer.

na att anmäla sig till kursen omgående.

Då det är en utlandskurs och längre än tre dagar måste barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott ge sitt medgivande. Men eftersom ärendet var brådskande föreslog förvaltningschef Nils Sjödin att ärendet kunde föredras i nämnden, vilket nämndens ordförande Gunnar Viklund godkände.

S sa nej

Rektor Cathrina Strandberg förklarade muntligt för nämnden vad som gällde. Att kostnaderna skulle täckas av stipendiet samt av skolans ordinarie fortbildningskonto och av lärarna. Det enda beslut som krävdes var att nämnden godkände lärarnas kursdeltagande.

I nämndens protokoll från 20 mars står det att barn- och utbildningsnämnden ska bekosta halva kursresan. Socialdemokraterna avslög på dessa grun-

der skolans begäran att skicka lärarna på fortbildning.

Folkpartisten Maria Brömster-Lundqvist reserverade sig skriftligt mot beslutet.

Det som står i protokollet är helt fel. Historien är omgjord. Det Cathrina sa stämmer. Nämnden fick ett bristfälligt underlag av ordförande. Flera ledamöter förstod inte vad de beslutade om. Jag har begärt att ärendet ska tas upp på nytt. Det här handlar om en demokrati-fråga. Jag undrar om nämnden vill ha någon skolutveckling överhuvudtaget. Det måste finnas en tilltro till Artediskolans arbete, säger hon.

Vill ompröva

Även Eva Lundqvist, v. Börje Peterson, kds och Lena Bengter, c, vill att beslutet ska omprövas.

Ordförande Gunnar Viklund, s, befinner sig på resa och kan inte nås för en kommentar.

VK: Socialdemokraterna, i nämnden vill alltså lägga ned Artediskolans engelskaklass?

– Diskussionen är inte avslutad och jag vill inte föra debatten i tidningen. Jag vet inte om ärendet kommer att komma upp på nytt i arbetsutskottet nästa vecka. Det finns inte med på dagordningen. Men fortbildningskontot är barn- och utbildningsnämndens pengar och det är politikerna som bestämmer vad de ska användas till. Det är fler lärare än sex som ska dela på de pengarna. Skolan har tre profillämnar, miljö, företag och internationalisering. Engelsklassen ligger utanför det, säger Ann-Christin Perman, s, ledamot i arbetsutskottet.

Hon menar att det är en rättvisefråga och hänvisar till att nämnden har ett underskott på 5,8 miljoner och inför 1997 troligen på 8 miljoner.

VK: Men enligt det målpro-

gram för skolan som nämnden har antagit står det att från och med årskurs 7 ska elever ges möjlighet att få cirka 50 procent av sin undervisning på engelska. Gäller inte det?

– Det målprogrammet är inte antagit av kommunfullmäktige ännu. Därför gäller inte det.

Rektor Cathrina Strandberg anser att det inte handlar om pengar.

Underkänt kurs

– Nämnden har underkänt en kurs som skolverket har prioriterat. Vi har ansökt om pengar

utifrån. Lärarna uppoffrar sin lediga tid och pengar för att gå den här kursen. Den är kompetenshöjande och dessutom ingår den i vår profilering. All fortbildning är till för eleverna och aldrig för enskilda lärare. Undervisningen på engelska är en fantastisk möjlighet för eleverna och i tider när det är ont om pengar är kraven på utveckling större, säger rektorn.

– Politikernas avslag kan innebära att vi inte kan ta emot två språkklasser i höst. Vilket främst drabbar elever och föräldrar.

INGELA HJULFORS BERG

Inväntade stipendier

Skolan väntade med att anmäla sig till kursen tills de först fått klart med stipendiet från skolverket. Tillförordnade förvaltningschef Nils Sjödin, som har delegation i fortbildningsfrågor, uppmanade därefter lärar-

19/4-96

21

FOTO: PEHR-AXEL SUNDBOM

Glada miner hos avgångne ordföranden Anny Eriksson, Levar (t v) och Carina Persson, som nu tar över klubben i Nordmaling Astma- och allergiföreningen.

Tandställning "vaccin" mot nickelallergi

NORDMALING (VK)

Tandställning kan skydda tonåringar mot nickelallergi. Det finns resultat som visar på detta, berättade Bernt Stenberg från lungkliniken i Umeå vid en träff med allergiker och astmatiker i Nordmaling häromdagen.

Tandställningen kan fungera som ett slags vaccin mot nickelallergi. Men för att få bättre kunskap om detta och en del andra frågor ska en större undersökning göras med gymnasieelever från Umeå, Linköping och Örebro enligt Bernt Stenberg. Bland annat ska man undersöka om pojkar i större utsträckning än förut drabbas av nickelallergi i samband med att de även tidigt låter göra hål i öronen.

Guldallergi lika vanlig

– Det finns ingen anledning att varna för tandställning ur nickelallergisynpunkt, framhöll Stenberg. Däremot varnade han alla ungdomar för att tidigt låta göra hål i öronsnibbarna.

Det är bättre att vänta till 18

år. Då minskas allergirisken högst väsentligt.

Stenberg berättade också att guldallergi är lika vanligt som nickelallergi men att den inte syns lika väl. Guld är nämligen en hård metall som inte tränger in i huden på samma sätt som nickel. Av den anledningen vet guldallergiker sällan om sin allergi.

Varnar för naturmedel

Han varnade också för vissa naturmedel som ges mot allergi men som i stället är allergiframkallande.

Vid träffen medverkade även läkaren Annika Wallin från lungkliniken som talade om de senaste rönen vid mediciner mot astma och allergi. De två läkarna hade tidigare under dagen besökt skolan i Nordmaling och informerat högstadieseleverna om astma och allergisituationen bland landets ungdomar.

Efter de båda läkarnas framträdande höll Astma- och allergiföreningen årsmöte. Carina Persson valdes till ny ordförande efter Anny Eriksson som avgick efter många år på posten. I styrelsen omvaldes Kristina Sjödin på två år.

PEHR-AXEL SUNDBOM

Kriminalvårdsanstalten Sörbyn söder om Umeå riskerar nedläggning om ett förslag om ändrade tidsgränser för övervakning med elektronisk fotboja går igenom.
– Utredningen är lite väl optimistisk, säger kriminalvårdsdirektör Björn Nilsson i Umeå lugnande.

Försök med övervakning med elektronisk fotboja inleddes på vissa håll i Sverige sommaren 1994. Länet har inte ingått i försöket, men det har däremot Norrbotten gjort. Närmare 150 personer har där dömts att avtjäna sina fängelsestraff med fotboja runt ena ankel. Samtliga har dömts till fängelsestraff upp till två månader, vilket varit den övre gränsen för försöksverksamheten. Under strafftiden har de dömda jobbat eller studerat som vanligt, men i övrigt tillbringat tiden i bostaden.

– Av dessa dömda har det varit högst tio personer som avbrutit och fått avtjäna sitt straff

i fängelse i stället. Det är ett mycket bra resultat, för det är inget lätt straff att ha husarrest, framhåller biträdande kriminalvårdsdirektör Ruth Johansson i Umeå.

Lyckat försök

Resultatet av försöksverksamheten anses allmänt ha varit så lyckat att straffsystemkommissionen nu vill utvärdera verksamheten till att innefatta hela landet.

Dessutom vill man i ett första steg höja den övre tidsgränsen för de dömda till att omfatta upp

till tre månaders fängelsestraff.

Enligt Ruth Johansson kan en sådan förändring antas träda i kraft vid nästa årsstiftelse.

– Det gör att det behövs 500 färre platser på öppna anstalter i riket, säger hon.

En sådan förändring kan kriminalvården i länet svälja utan att det påverkar kriminalvårdsanstalten Sörbyn. Men om steg två i kommissionens betänkande går igenom kommer saken i ett annat läge.

I den fasen vill straffsystemkommissionen höja den övre tids-

gränsen till att omfatta dem som dömts till fängelsestraff i upp till två månader. En sådan förändring skulle enligt kriminalvårdsstyrelsens analys av situationen innebära en minskning av platsbehovet på öppna anstalter med omkring 1 000 platser.

– Och där skulle vi förlora Sörbyn som har 25 anställda, säger Björn Nilsson.

Om kommissionens förslag, som nu är ute på remiss och tidigast

under 1997 – tror Björn Nilsson – kan vara redo för riksdagsbeslut, går igenom skulle detta innebära en stor omställning för hela kriminalvården. Det skulle bli en förskjutning från anstaltsvistelse till frivård.

– Men jag tror att utredningen varit lite väl optimistisk. Här i Umeå anser vi att en omvandling av fängelsestraff upp till fyra eller högst sex månader är den yttersta gränsen. Då klarar vi också Sörbyn, säger Nilsson.

STAFFAN WESTFAL

Fotboja kan bli Sörbyns fall

VÄSTERBOTTENS-KURIREN onsdag 17 april 1996

Näringsutvecklare till Nordmaling

24/4-96

NORDMALING (VK)

Kommunens förslag till att inrätta en tjänst som näringsutvecklare motogs ljumt av de borgerliga partierna i kommunfullmäktige i måndags. Med draghjälp av v fick s-majoriteten dock igenom förslaget efter votering.

Navet, näringslivsorganisationen i Nordmaling, hotades nyligen av nedläggning när skattemyndigheterna krävde dem på 250 000 kronor i obetalda skatteavgifter. Skattemyndigheterna hävdade att Navets konsult Ole Rundung skulle betraktas som anställd och inte som arvoderad konsult. Men Navet fick rätt och i början av april lade skattemyndigheterna ned ärendet.

Under tiden passade kommunen på att dra sig ur samarbetet med Navet, där kommunen tidigare var den störste stiftaren, och annonserade efter en egen näringslivsutvecklare. Kommunstyrelsen var enig om att

annonsera i avvaktan på beslut i fullmäktige.

Men kommunens planerade samarbete med Umeå Nyföretagarcentrum och arbetsförmedlingen i stället för med Navet väckte ont blod bland de borgerliga under måndagens fullmäktige.

Kommunstyrelsen har inte deltagit i utformningen av annonsen. Ett våldsamt stort antal arbetsuppgifter har ålagts den här personen som kommer att få en övermäktig uppgift. Näringslivet har inget förtroende för den här typen av organisation som jobbar tillsammans med den politiska ledningen. Navet har däremot ett förtroende bland företagare. Vi yrkar på återremiss för att skyndsamt utreda ärendet till junifullmäktige, sa Sture Lindgren, c.

Olika åsikter

Jag tänker inte diskutera Navets förtroende eller ej. Det är i kommunstyrelsens arbetsutskott som prioriteringen för näringslivsfrågor ska ske. Äntligen har Nordmalings kommun insett att de måste göra något.

Umeå nyföretagarcentrum ska enbart hjälpa till med utbildningsfrågor, sa kommunalrådet Ulla-Maj Andersson.

Jens Östensson, m, tyckte det var ytterst märkligt att kommunen inte vill ta åt sig den erfarenhet som finns i Navet.

Reservationer

Ulla-Maj Andersson tycker tydligen att Navet har gjort ett dåligt jobb under de tio år som organisationen funnits. Kommunen har satsat närmare tre miljoner på Navet och borde ta tiden fram till junifullmäktige för att diskutera ett fortsatt samarbete, sa Jens Östensson.

Jan Granlund, m, menade det skulle vara oroväckande att inrätta en befattning utan tidsbegränsning och som kan komma att binda upp mellan 600 000 och 800 000 kronor per år. Han yrkade på återremiss till junifullmäktige.

Efter votering beslutade fullmäktige att inrätta en näringslivsutvecklingstjänst. M, c, fp, kds och nöp reserverade sig mot beslutet.

INGELA HJULFORS BERG

Färgbutik i konkurs

17/4-96

11

NORDMALING (VK)

Golv och Färghuset i Nordmaling begärde sig själv i konkurs i går.

Samtliga sex anställda är uppsagda.

I går stängdes butiken för gott.

Golv och Färghuset har funnits i fem år och har gjort sig vida känd i kustregionen för sin lågprisprofil. Men det goda ryktet räckte inte.

Försäljningen var alldeles för låg. Det är lågkonjunkturen som tvingar mig att stänga. Varen-butik har tappat inkomster det senaste året. Och det gäller inte bara här i Nordmaling, uppger ägaren Håkan Wedman. Igår begärde han företaget i konkurs hos Umeå tingsrätt.

Alla anställda uppsagda

Företagets samtliga sex anställda är uppsagda från och med fredag.

Det kommer inte att bli nå-

gon konkursutförsäljning. Hela lagret är sålt till en företagare på orten som kommer att fortsätta med färgförsäljning. En av mina anställda får följa med. De andra ska jag försöka hjälpa på bästa möjliga sätt, fortsätter han.

Nordmalings taxi huserar i samma lokaler och har hitintills köpt telefonistjänst av företaget.

Vi har dirigerat deras bilar till olika körningar. Jag vet inte vad som kommer att ske med den verksamheten nu. Den tjänsten de har köpt utav oss försvinner, säger Wedman.

Vad han själv kommer att göra i framtiden är han förtegen om men sysslös har han inte tänkt förbli.

VK: Är du lättad?

Ja, jag har jobbat alldeles för mycket under dessa år. Upp till 65 timmar per vecka. Det känns bra att sluta innan man är helt utbränd.

INGELA HJULFORS BERG

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

En mindre bilolycka inträffade igår kring lunchtid vid Levarinfarten från E4.

Krock i E4-korsning

LEVAR: En mindre trafikolycka inträffade igår vid lunchtid vid Levarinfarten till Nordmaling från E4. Ett äldre par kom körande från Gräsmyr och korsade E4 på väg till Nordmaling utan att se sig för. Samtidigt kom en bil körande söderifrån och rände in i den korsande bilens vänstra sida. Ingen av passagerarna ådrog sig några allvarliga personskador. Medpassageraren i den korsande bilen fick följa med ambulansen till Norrlands universitetssjukhus för observation.

Man avled efter sidokrock

OLOFSFORS: En 70-årig man avled efter skadorna vid en bilolycka i vägkorsningen Olofsfors och väg 353 mot Bjurholm. Olyckan inträffade strax efter klockan två på fredagseftermiddagen.

Mannen körde ut på väg 353 från Olofsfors utan att lämna företräde till en annalkande bil från vänster, som körde rakt in i sidan på den korsande bilen.

En ambulanshelikopter som befann sig i närheten kunde snabbt föra den svårt skadade mannen till Norrlands universitetssjukhus. Mannens skador var alltför svåra och han avled senare under eftermiddagen.

Säljdags för Rödviiksgården

24/4-96

NORDMALING (VK)
Rödviiksgården säljs. Det enades Nordmalings kommunfullmäktige om efter en lång debatt på måndagskvällen.

Margareta Brännlund, nop, och Sven Lundberg, m, var kritiska till försäljningen och yrkade på återremiss.

Kommunstyrelsen föreslog till fullmäktige att godkänna försäljningen av Rödviiksgården till entreprenörerna Lasse Lindblom och Ulf Carlson, Husum, för 96 500 kronor samt 4 000 kvadratmeter tomtmark för tio kronor kvadratmetern. Campingen ska de arrendera för 30 000 kronor per år i tre år.

Sänkt pris

Sture Lindgren, c, framhöll att försäljningspriset bara är en tredjedel av den summa som diskuterades förra gången gården skulle säljas.

- Vi tyckte inte att kommunen skulle agera bank den gången. Det var därför vi var emot försäljningen. Varför har inga synpunkter kommit tidigare? Förslaget om försäljning kommer faktiskt från borgarna, sa kommunalrådet Ulla-Maj Andersson, s.

- Vi vill fullfölja försäljningen, men förra gången skickade kommunen inte med den nätta summan på fem miljoner. Kommunen har det tungt att hålla budget. Är det då rimligt att satsa pengar på näringen, undrade Sture Lindgren, c.

"Vi måste våga"

Kommunalrådet hävdade att kommunen måste våga satsa på turistnäringen och att Rödviiksområdet kan ge utveckling för hela kommunen.

- Helst vill vi sälja hela området och låta näringen sköta allt. Enligt kommunalrådet ska hela investeringen på fem miljoner belasta arrendet efter tre år och då kommer satsningen i ett annat läge. Vi in-

stämmer i att det är bra om vi kan få folk att stanna till i Nordmaling, sa Christer Bäckman, fp.

Men Margareta Brännlund, nop, och Sven Lundberg, m, var inte lika lättflirtade. Nop tyckte att alltför många handlingar i ärendet saknades för att kunna gå till beslut och yrkade på återremiss till kommunstyrelsen.

"Utopisk"

Sven Lundberg tyckte att kommunalrådet var alltför utopisk i tron att kommunen skulle få igen sina investerade pengar när vinsten endast kunde bli 30 000 kronor per år. Han yrkade på återremiss.

Östen Gustafsson, m, framhöll att alla borgerliga partier var överrens om att sälja gården. Kommunfullmäktige klubbade därefter enhälligt igenom försäljningen med reservation från Margareta Brännlund, nop och Sven Lundberg, m.

INGELA HJULFORS BERG

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Nordmalings simsällskap vilar ut efter att ha simmat hem över 39 000 kronor i sponsorpengar till klubben i söndags. fr v: Morgan Nätterlund, Elin Hellman, Helena Holmgren, Sandra Tillqvist, Peter Bergelind, Magnus Gustafsson och Markus Fredländer på sovlet.

Simmade in över 24/4-96 39 000

NORDMALING (VK)

Nordmalings simsällskap
simmade in över 39 000
kronor i sponsorsimmet i
söndags.
Politikerstafetten vanns
utav NOP för andra året i
rad.

För att öka på simklubbens fin-
anser raggar simmarna själv
sponsorer som får betala 25 öre
per simmad meter. Samman-
lagt 56 nordmalingsföretagare
ställde upp för klubben. En före-
tagare ville att 10 procent av
hans sponsring skulle gå till en
fond för utveckling av kom-
munitet om det fanns nå-
gon sådan.

Gott tillskott

Sju simmare simmade hem
över 39 000 kronor på 45 minu-
ter i Hammarhallen. Ett gott
tillskott till klubbens kassa.
Därefter följde den publikt-
ande politikerstafetten. Inbju-
dan hade utgått till samtliga
partier i kommunen men en-
dast NOP och s ställde upp med
två kandidater vardera. Claes
Ameln och Ove Hågeström, NOP
samt Rune Bergelind och An-
ders Magnusson, s. I varje poli-
tikerlag ingick dessutom två
simmare från klubben.

Fem lag tävlade om den åtråd-
värda buckan som NOP simma-
de hem i följ.

I stafetten ingick fem olika
grenar. T-shirttrace, 50-öreslakt,
fylla en hink med vattenpistol
och madrassrace.

1000 50-öringar slängdes ut på
botten och på tre minuter
skulle varje lag plocka upp så
många som möjligt. NOP var ty-
dligt påhögade av gruppleadaren
Nils Sjödin som girigt överva-
kade insamlandet. De vann ock-
så deltävlingen långt före riva-
lerna till vänster.

Madrassracet var det sista men
också den mest bejublade del-
tävlingen. Samtliga lag simma-
de först en längd och hoppade
upp vid bassängkanten och
pumpade upp en luftmadrass så
fort som möjligt. Därefter häm-
tade de sina medtävlare tills
samtliga fyra flöt på madrassen.
Anders Magnusson från s visa-
de prov på en enorm lungkapa-
citet då han av egen kraft blåste
upp madrassen. S vann sedeme-
ra deltävlingen långt före NOP.

Men s-polingställning räckte
inte ända fram. NOP vann åter
äran med 17 poäng före s 14 po-
äng.

INGELA HJULFORS BERG

Nops gruppleadare Nils Sjödin övervakar girigt 50-öresracet som NOP vann.

Skolråd i protest – vill att lärarna fortbildas

NORDMALING (VK)

Skolrådet på Artediskolan i Nordmaling protesterar mot barn- och utbildningsnämndens beslut att inte låta fortbilda sex lärare från Artediskolan i Cambridge, England.

Trycket på engelsklasserna vid Artediskolan har ökat. Till hösten har 36 elever sökt denna specialinriktning som innebär att halva undervisningstiden sker på engelska.

Artediskolans satsning på tvåspråkig undervisning har bedrivits med stor framgång. Men för att kunna ta emot fler elever måste ytterligare lärare fortbildas i att undervisa i no, so, musik och bild på engelska.

Eftersom utbildningen sker utomlands och är över tre dagar måste barn- och utbildningsnämnden formellt ge sitt medgivande. Men s-majoriteten i

nämnden säger nej trots att utbildningen delvis är finansierad av skolverket. Resterande belopp skulle lärarna ta från skolans fortbildningskonto och ur egen ficka.

Protest mot beslut

Artediskolans skolråd protesterar nu mot nämndens beslut. I rådet sitter en föräldrarepresentant från varje årskurs, tre elevrepresentanter från varje stadium och ordförande i Hem och skola.

– Vi tycker att lärarna ska få åka. Vi har inget emot att de utbildar sig utomlands. De satsar sin fritid och egna pengar på en kurs som skolverket har prioriterat. Vi förstår inte varför politikerna inte kan uppskatta Artediskolans arbete, säger Madelene Gustavsson, förälder i skolrådet.

– Det är helt sjukt. Fortbildningen för lärarna kostar kommunen ingenting. Det är van-

sinnigt att nämnden tackar nej till en utbildning som skolverket har gett pengar till. Det är så småsint. Skicka lärarna till England, säger Ulf Björklund, förälder i skolrådet.

Ingen av de elever som har sökt till höstens intagning har av nämnden meddelats om vad som kommer att ske med kursen.

Bindande anmälan

– Nej, vi har inte hört någonting. Vi tycker att det är konstigt att kommunen kan erbjuda en kurs som den sedan inte vill satsa resurser på, säger föräldern Elly Norén, Mullsjö.

Hennes son har sökt engelsklassen till i höst.

Även om inte lärarna får åka måste nämnden i alla fall betala kursavgiften på 71 100 kronor eftersom kursanmälan är bindande.

INGELA HJULFORS BERG

16/4-96

Värdefull bagarstuga repas

27/4-96
NORDMALING: Länstyrelsen har beviljat Sara Larsson i Håknäs 20 000 kronor i statsbidrag till byggnadsvård av bagarstugan på fastigheten Adolfs hem, Nordmaling.

Åtgärderna omfattar reparation och målning av fasadpanel, fönster och ytterdörr. Byggnaden bedöms som kulturhistoriskt värdefull av Västerbottens museums bebyggelseinventering.

Spik trängde in i huvudet

NORDMALING: En arbetsplatsolycka inträffade i torsdags på Nordmalings emballage. Två anställda stod och jobbade mitt emot varandra och spikade pallar. Den ene jobbade med en spikpistol. Den andre råkade stöta huvudet emot spikpistolen varpå en spik släppte och trängde in under huden i dennes huvud. Incidenten bedömdes inte som allvarlig. På fredagen var den skadade åter på jobbet.

Vitvaror stals ur fastighet

NORDMALING: Ett antal vitvaror har stulits från en hyresfastighet på Hamngatan i Nordmaling. Inbrottet skedde omkring 18-24 april i två obebodda lägenheter. Förövarna fick med sig två diskmaskiner, en tvättmaskin, ett kylskåp och en torktumlare.

Tilläggsbudget klubbades

26/4-96
NORDMALING: Kommunfullmäktige godkände efter voting följande tilläggsbudget för 1996:

Gräsmyr skola, ventilation 150 000 kronor, Fredsgatan, färdigställande gata, vatten och avlopp 759 000 kronor, Norrfors reningsverk, ombyggnad 504 000 kronor, Nordmaling/Rundvik reningsverk, ombyggnad 200 000 kronor, Räddningstjänsten utrustning 20 000 kronor, Rödviiken investeringar 1,9 miljoner.

Kommunalråd uppvaktade minister

NORDMALING (VK)

I fredags uppvaktade kommunalrådet Ulla-Maj Andersson tillsammans med kommunchefen Gösta Jonsson och riksdagsledmoten Carin Lundberg, s, inrikesminister Jörgen Andersson i Stockholm.

Detta för att finna en lösning på Nordmalings dryga borgensåtaganden. Men inrikesministern lämnade inga löften.

Kommunalrådet krävde vid uppvaktningen hos inrikesministern att staten skulle stå fast vid sitt ursprungliga åtagande och lämna bostadslån på 4,4 miljoner till Kivö AB:s hyreshus på Rödviksområdet i Nordmaling.

Kommunen lämnade 1992 borgen för byggnadskreditiv av Kivö:s fyra bostadshus om 24 lägenheter. Då byggnaderna stod klara skulle borgen lyftas av till ett statligt bostadslån.

Godtog inte pantbrev

Men den sittande borgerliga regeringen ändrade regelverket under tiden. Det gick inte längre att låna pengar med huset som säkerhet. Statliga SBAB godtog inte pantbrev som säkerhet enligt ett ursprungligt löfte. Detta drabbade kommunen som blev tvungen att borgen för Kivö då denne inte ansågs vara tillräckligt kreditvärdig.

Kommunen vill därför att regeringen efterskänker Kivö:s toppborgen på 4,4 miljoner då förutsättningarna för lån ändrades strax efter att avtalet slöts.

- Vi har framfört våra önskemål till inrikesministern. Han är mycket medveten om det här problemet. Regeringen ska se över problemet med de statliga lånen. Det är många kommuner som har drabbats av dryga borgensåtaganden därför att regelverket helt plötsligt ändrades.

Förmodligen kommer de att erbjuda en generell lösning för alla. Inga enskilda löften lämnades till Nordmaling, säger kommunchefen Gösta Jonsson till VK.

Kommunalrådet Ulla-Maj Andersson har tyvärr inte kunnat nås för en kommentar.

Nordmalings kommun har totalt 18,8 miljoner i borgensåtagande i Kivö AB:s fastigheter.

INGELA HJULFORS BERG

Många vill bli näringslivsutvecklare

NORDMALING (VK)

Intresset för tjänsten som näringslivsutvecklare i Nordmalings kommun har lockat 46 sökande från hela landet.

VK presenterar här alla namnen. Kommunen kommer senare att kalla ett urval till intervju.

Gerd Finér, Umeå, Maj-Britt

Widmark, Långsele, Christer Jonsson, Svanesund, Berit Nordström, Vindeln, Bertil Jakobsson, Övik, Assar Molander, Lögdeå, Laila Söderström, Övik, Alf Norberg, Luleå, Leif Schön, Hallstahammar, Erik Lindberg, Umeå, Christer Hansson, Hörnefors, Lars Bäcklund, Nordmaling, Torgny Sänglöf, Umeå, Sture Erixon, Umeå, Per Riese, Tidaholm, Per-Arne Leijerholt, Röbbäck, Sven-Erik Nils-

son, Mora, Kenneth Palmgren, Nordmaling, Lars Gunnar Sjöström, Umeå, Per Holmström, Umeå, Ulf Berghlund, Lycksele Anders Fladvad, Umeå, Lars Lindqvist, Umeå, Anna-Karin Eriksson, Umeå, Peter Johnson, Gävle, Christian Isaksson, Hägersten, Mikael Frösell, Västerås, Lena Rising, Stockholm, Magnus Alsterlund, Vänersborg, Maria Boström, Umeå, Patrick Nygren, Umeå, Mikael

Stålfjäll, Röbbäck, Camilla Holmlund, Umeå, Jonas Jonsson, Nordmaling, Henrik Johansson, Umeå, Klas Jönsson, Lund Niklas Rudholm, Umeå, Stig Hjerpe, Umeå, Gunnar Jonsson, Umeå, Eva Lundgren-Nilsson, Nordmaling, Håkan Wedman, Nordmaling, Torbjörn Berg, Umeå, Berit Fält, Skövde, Stig Lundberg, Härnösand, Kerstin Morén, Umeå, Jan-Olov Johansson, Kalix.

Åke Liljedahl, Nordmaling.

Åke Liljedahl, Nordmaling, avled den 2 april, 48 år gammal. Närmast sörjande är modern Lilly, brodern Ulf med familj, Kalle samt övrig släkt och vänner.

Under större delen av sitt liv arbetade Åke i det familjeföretag som hans farfar grundade.

Åke har hastigt lämnat oss kamrater. Varför?

Vi som under åren vuxit upp tillsammans och hållit kontakten i vuxen ålder delar många fina minnen, bl a från våra resor inom och utom landet.

Åke var en glad och positiv kamrat som för alltid lever kvar i våra tankar.

VÄNNERNA
gm Mats Dahlberg

Josef Björklund, Sunnansjö, Nordmaling.

Josef Björklund, Sunnansjö, Nordmaling, avled på påskaftonen efter en tids sjukdom, 75 år. Han sörjes närmast av makan Anny, barnen Inger, Anitha och Ulf med familjer samt syskon med familjer.

Han var född och uppvuxen i Sunnansjö där han också byggde sitt hem tillsammans med makan Anny.

Josefs glada och humoristiska sätt gjorde honom mycket omtyckt. Hans stora intressen var jakt och fiske, men han var också en bygdens speleman, flitigt anlitad på bröllop och födelsedagskalas där han spelade och sjöng både egna och andras visor.

Familjen har mist en älskad familjefar, alltid glad och kärleksfull efterlämnar han bara ljusa och glada minnen.

Göte Holmlund, Nordmaling.

Muraren Göte Holmlund avled i fredags 69 år gammal efter en trafikolycka. Han sörjes närmast av dottern Hellis med familj och sonen Ronny.

Göte var född i Åliden och blev liksom sin far, murare. Han flyttade till Nordmaling och gifte sig 1949 med Elvi, född Sandö. Elvi gick bort i cancer för bara åtta månader sedan.

Göte var en känd profil i samhället och kommer att saknas av många. Ett av hans stora intressen var jakt.

Med vemod har vi tagit emot budet om Götes bortgång på grund av olyckshändelse. Allt för tidigt har han lämnat oss.

Vi kommer alltid att minnas Göte som en mycket duktig skytt och jägare samt hans engagemang i slakthus- och jaktstugeuppbyggnaden.

Vila i frid med ett ljusst minne bevarad.

JAKTKAMRATERNA
I LEVAR JAKTKLUBB

Vår käre Far, Svärfar och Morfar

Göte Holmlund

* 19/9 1926 † 12/4 1996

har genom olyckshändelse hastigt lämnat oss. Sörjd och saknad men i ljusst minne bevarad.

Nordmaling 17 april 1996

Hellis och Kjell

Ronny

Carola, Christoffer, Ennie

Syskon

Övrig släkt och vänner

Begravningen sker i kretsen av de närmaste. Tänk på Cancerfonden pg. 68 44 46-8

Madeleine och Peter Wedman, Rundvik, fick den 1 april på Umeå BB en flicka, som vägde 4 055 gram och var 51 cm lång. Syskonen heter **Marcus** och **Mattias**.

Sara och Nils Oskarsson, Nordmaling, fick den 28 mars på Umeå BB en flicka, **Ingela**, som vägde 4 765 gram och var 55 cm lång. Syskonen heter **Agnes, Signe** och **Dagny**.

Maskerade män i rån mot butik

Sjöbergs livs i Nordmaling utsattes i går kväll för ett väpnat rån.

Det var när butikschefen skulle lämna butiken strax efter 19-tiden som två maskerade män vände på honom.

Rånarna fick med sig ett antal tusen kronor från dagskassan. Polisen säkrade under måndagskvällen värdefulla spår efter rånarna.

Ett 15-tal poliser och två spårhundar var under kvällen inkopplade i jakten på de båda rånarna. Vid 23.30-tiden trapades spaningen av utan att gärningsmännen påträffats.

- Vi har haft vissa positioner för att hitta gärningsmännen, men de har inte gett något resultat, säger Tomas Erixon vid nordmalingspolisen.

Däremot har polisen under kvällens spaningar säkrat flera spår efter gärningsmännen.

- Visst bevismaterial är säkrat, det är bevis av värdefull karaktär, berättar han för VK.

Dagskassan

Rånet inträffade inte långt efter butikens stängning på måndag kväll. Butikschefen lämnade som siste man butiken för att gå med dagskassan till banken.

När han kommit ut på baksidan av butiken möttes han av två män, maskerade med rånarhuvor och beväpnade med knivar.

- Han förstod genast vad

som var på gång, vände sig om och försökte ta sig tillbaka in i butiken, redogör Tomas Erixon.

På väg tillbaka till butiken föll han och tappade väskan med dagskassan. Rånarna tog dagskassan och sprang sedan till skogs.

Flydde genom skogen

Gärningsmännen flydde genom skogen och fortsatte bort mot vårdcentralen i Nordmaling. Polisens spårade rånarna fram till en viss punkt, men där blev det stopp, säger Tomas Erixon som inte vill gå in på detaljer för att inte försvåra utredningen.

De två rånarna är mellan 20 och 25 år och beskrivs som cirka 170 centimeter långa. Inget tyder på att de hade hjälp av ytterligare personer. Däremot menar polisen att rånet var noga planerat.

- Tydligt har de förberett sig, de visste rutinerna för butiken, säger Tomas Erixon.

"Ett antal tusenlappar"

Han vill inte uppge hur mycket pengar rånarna kom över, men säger att det rör sig om en "penningssumma på ett antal tusenlappar".

Spaningen efter de båda rånarna fortsätter i dag onsdag, framför allt då med teknisk undersökning och inre spaning.

Butikschefen vill i går kväll inte kommentera händelsen för VK. Han kom inte till skada i samband med rånet.

KARIN HÖRNFELDT

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Kommunalrådet Ulla-Maj Andersson redogjorde i går om Nordmalings ekonomi för riksdagsledamöterna Rinaldo Karlsson och Carin Lundberg, som ska ta med sig intryck ned till Stockholm.

Riksdags- besök utan några löften

NORDMALING (VK)

För att ta tempen på Nordmalings ekonomiska situation besökte i går de socialdemokratiska riksdagsledamöterna Carin Lundberg och Rinaldo Karlsson kommunen.

för att göra sig en bild av nuläget.

- Vi förstår att Nordmalings kommun har det jobbigt med ekonomin. De borgerliga partierna var alltför frikostiga med borgensåtaganden som de inte hade räknat med att infria.

Små marginaler

- Nordmaling måste försöka öka inkomsterna. Det har man givetvis gjort genom att höja kommunalskatten. Men viktigast är att minska arbetslösheten, säger Carin Lundberg.

- Det har skett stora förändringar i kommunerna. Arbetslösheten har ökat. Marginalerna är mycket små. Ett borgensåtagande i en stor kommun märks knappt men kan vara förödande för ekonomin i en liten. Vi måste förankra och resonera i regeringskretsen om hur kommunerna ska kunna klara sig med minskade statsbidrag och sänkta ersättningsnivåer i bidragen, säger Rinaldo Karlsson som sitter med i socialutskottet och arbetat med socialförsäkringen.

Trygga framtiden

Det viktigaste arbetet just nu för den socialdemokratiska regeringen är att halvera arbetslösheten till år 2000 anser han.

- Det har tagit så ont i människorna med alla nedskärningar. Vi måste skapa sysselsättning för att trygga deras framtidsstro. Lyckas inte vi med det, då vet jag inte vem som ska lyckas.

INGELA HJULFORS BERG

Får chefsvikariat trots protester från fyra fackförbund

NORDMALING (VK)

Trots protester från fyra fackförbund har Nils Sjödin fått vikariatet som tillförordnad barn- och utbildningsförvaltningschef i Nordmaling.

Arbetsgivarens argument är att det bara handlar om ett korttidsvikariat.

Nils Sjödin har innehaft vikariatet som tillförordnad förvaltningschef i knappt ett år, men hans arbete har inte uppskattats av facken.

När vikariatet för Kalle Lockner skulle tillsättas i höstas lämnade de fyra fackförbunden, Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet, Kommunal Västerbotten och SKTF in en skriftlig protest mot att Nils Sjödin skulle få tjänsten.

Central förhandling

Tillsättningen gick till central förhandling mellan arbetsgivare och fack. Efter många om och men enades parterna om att annonsera ut tjänsten på nytt. I samma veva kortades vikariatet ned till augusti 1997.

Nils Sjödin sökte tjänsten på nytt. Antalet sökande hade under tiden reducerats till ett minimum. Valet stod mellan en kvinna och Sjödin. I måndags beslutade personal- och organisationsutskottet att ge honom vikariatet.

Det var inte oväntat. Arbetsgivaren har valt att helt köra över facket i det här ärendet. Det är inte positivt. Från centralt håll skakade de på huvudet när de fick höra att samma person hade sökt igen. Det är mycket ovanligt. Eftersom det handlar om ett kortare vikariat har vi valt att inte dra ärendet till central förhandling en gång till, säger Boel Dahlberg, Lärarnas riksförbund.

"Oumbärlig"

Facken föreslog även att en del av chefstjänsten skulle vakantsättas men arbetsgivaren häv-

6/4-96
dar att dennes jobb är oundgängligt.

Det var framförallt vikariatiden som avgjorde att Sjödin fick tjänsten. Det är svårt att lära upp någon ny på så kort tid, säger Assar Nilsson, s, ordförande i PoU-utskottet.

Men kan inte det här påverka Arbeitsklimatet inom förvaltningen?

Nej, det tror jag inte.

Barn- och utbildningsnämndens ordförande Gunnar Viklund, s, anser att Sjödin har fått oförskyllt mycket kritik.

Det är alltid besvärligt att genomföra nedskärningar i en förvaltning. Förvaltningschefen får mest klagomål när det egentligen är politikerna som fattar besluten som ska ha den. Han genomför ju bara våra direktiv, säger Gunnar Viklund.

Vi anser att Sjödin har den bästa kompetensen. Det tar tid att sätta in en ny person i arbetet och han är redan inne i en rad olika förhandlingar, fortsätter han.

"Får man räkna med"

Nils Sjödin säger till VK att han som chefstjänsteman är arbetsgivarens representant i det här läget, och det stöd han behöver är från den politiska nämnden, och det har han fått.

Att sedan facken inte stödjer mig är inte mycket att göra åt, konstaterar han och tillägger att det snarare är sådant man får räkna med i ett chefsjobb. Särskilt i en kommun med ansträngd ekonomi och många tuffa beslut att verkställa.

Fackens protester har inte avskräckt honom från att fortsätta på tjänsten som chef för barn- och utbildningsförvaltningen. Och han ser det inte som något större problem att fungera på tjänsten.

Nej, inte från tjänstens synpunkt eller från min personliga synpunkt.

INGELA HJULFORS BERG
KARIN HÖRNFELDT

Anmälan till lärares kurs var bindande

NORDMALING (VK)

71 100 kronor är vad barn- och utbildningsnämnden kommer att få betala för att de vägrar skicka sex lärare på fortbildning till Cambridge, England.

Kursanmälan är bindande. Det är försent att göra en avanmälan, säger Rolf Ekelund, förlagschef på kursarrangören Pedagogforum.

Alla fortbildningar som är över tre dagar och förlagda till utlandet måste först godkännas av barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott. Att lärarnas fortbildningskurs i England överhuvudtaget togs upp i nämnden i stället för i arbetsutskottet menar Sjödin berodde på tidsbrist.

Bindande

Anmälan till kursen gick ut 15 mars och Artediskolans lärare anmälde sig 18 mars. Den 20 mars tog nämnden upp ärendet för att godkänna fortbildningen utomlands. Lärarna var faktiskt ute i senaste laget, anser Sjödin. Att det var han som beordrade lärarna att söka kursen nämner han inte.

Som en följd av nämndens be-

slut har förvaltningschefen skrivit ett brev till kursarrangören Pedagogforum och avanmält lärarnas deltagande. Detta trots att flera ledamöter i nämnden vill diskutera ärendet en gång till innan definitivt beslut.

Men förlagschefen Rolf Ekelund på Pedagogforum säger att de inte har fått in någon avanmälan ännu. Trots att brevet är daterat den 3 april.

Ingen avanmälan

Nej, vi har inte fått in något brev från kommunen. Alla anmälningar gjorda efter 15 mars är bindande, som i det här fallet. Även om de inte deltar måste de betala kursavgiften på 71 100 kronor, säger förlagschefen.

Kurskostnaden på 71 100 kronor ingår undervisning, hotell och frukost för sex lärare i åtta dagar. Resa och uppehälle måste de betala själva. Halva kostnaden skulle skolverket bekosta och resten skulle tas ur skolans fortbildningskonto och lärarnas egna fickor.

Ann-Christin Perman, s, ledamot i nämndens arbetsutskott, vill inte kommentera uppgifterna närmare. Hon tycker att avanmälan är riktigt skött. Andra ledamöter i nämnden har protesterat mot beslutet.

INGELA HJULFORS BERG

12/4-96